

uppt Johan Jönsson
Dagstorp 1932

Tro och sed vid skörden i gamla
tider

Upptecknade av Johan Jönsson Dagstorp

Innan hästarbetet påbörjades påstade man en död flädermus emellan lielladet och lieskäftet det var för att lien skulle bita bättre, var det någon havande kvinna som deltog med i hästarbetet då hade hon ett rött band med sig bandet var omkring två meter långt och två centimeter brett, bandet var ihoprullat i en rulle, kvinnan hade bandet med sig om varulven skulle komma då kastade hon bandet till honom vilket han skulle först rullera och sedan äta innan han kunde göra kvinnan någon skada under tiden hade kvinnan tid till

- att sätta sig i säkerhet. | när man
huggit all säden så att blott en liten
bit var kvar då samlades alla
huggarna omkring denna bit sam-
de hugga omkring i en cirkel under
utropet "ta haren!" man lät några strä
stå hvar till glason. | glason var
snart till färger och kunnslös och
rullade ästad liksom ett hlat
glason kom till världen på det sättet
att om det var någon kvinna som
odade sitt nyfödda barn och gömde
barnet hittades ej barnet inom ett år och
kom i vigd jord blev där en glason
- det. | när säden var huggen upplyftade
alla huggarna sina lias och hurrade
då kom husbonden och bjöd på brännvin |
- | hittade man tvillingar så fick pären
tvillingen hittade man tvillingar
då fick pären tvillingar |

— När sista hännen bands skulle alla
sam deltaga i hästarbetet binda var
sitt band om den alla skyndade
sig att binda för den som blev sist
med att binda han blev ej gift det året
den sista hännen bands i form av en gubbe
och kallades för "städaren" ibland lade
man stenas i den och smyckades med
p^o pärgade band Innan man körde av
av gården för att hemta första sädeslasset
gjorde man kars framför hästarna med
snärtaskraftet och innan man körde
från stycket med första lasset lades
två strå i kars framför hästarna
I sista lasset som kallades för "ryggan"
där skulle städaren åka och alla de
sam vare ute och deltag i hästarbetet
städaren hölls upprätt mitt i lasset
och man körde hem med lasset så fort
som hästarna kunde springa

när man kom hem på gården med

lasset så var där alltid en person

W tillhande att med en käpp slå på lasset

det kallades för att ge suggan på ärat

när man kom in på lagun med lasset

slags partarna igen är två män som

stad dolda heter partarna]

vär man fått inkästat gjäds alla som

deltagit i hästarbetet på hästgille där

gjäds på mat och tränin och sedan

dansade man på en laga efter

musik av byspelmanen

-/ Ticks man inkästat innan någon av

grannarna då brukade man skicka

W kalmdackor till dem och kalla dem

för "lagasare", så den inlades så i

laderna att när man började första

laget ställes först tre häron tillhaga

mitt på laggalvet med topparna

uppåt och sedan ställes de andra

harna i en cirkel omkring dessa
alla de övriga hade topparna nedåt
När man fått inhästat påbörjades
träskningen, i ena hörnet an lagan
där man träskade var en pästskalle
nergränd det var för att det skulle gå
lättare att träska men började att
träska blottan tre på margonen
och höll på till skymning på
kvällen man träskade ej på kvällarna
för då trodde man att man störde
gou nisse och var rädd för att han
skulle flytta och taga både tur och lycka
med sig, vid högtidsaftnarna ställde
man ut gröt och mjölk på lagan till
gou nisse, kan någon främmande
person in på lagan när man
träskade då fick han "se lokratten"
man lade plejelen om halsen på
hanom och klände åt

regnen skulle vara träska till
Jul (blåskusdagen) blasius den tredje
Februari då träska man intet för
då trädde man att taken skulle
blisa av husen

-] när man hade utträskat slaga
träskemännen med sina plejlar
på pastarna på grannarna skulle
höra att de hade utträskat,
när den träska säden var rengjord
hars den epp på loftet i sädeskugarna
skree man hars och satte stål
en gammal lie eller yxa det var
för att intet späke skulle hars
makt med säden.]

Linberedningen i Långagers Hörad i gamla tider
upptecknad av Jöran Jönsson Sagstarp

När varje gård odlades lin linfröet
såddes i mitten av maj månad
och skördades i augusti månad
När linet skördades drogs det upp med
rötterna och lades i rader för att torka
när det blev torrt bands det i små
knippar och äktes hem, när man fick
linet hem drag man fräckappslarna av
det på en (kneulerera) linfräppa
det var en bräda omkring en meter med
en rad långa järntaggar på mitten
när linet drogs genom dessa taggar
gick fräckappslarna av som sedan
träckades när linet var repat fördes det
till brytstugan, brytstugan var byggd
på det sättet att man grät sig in

i en bakke och inredd till två rum
ett litet inre där linet torkades och ett
större yttre där linet bröts, i det inre
rummet var uppsatt träplakar med
många genomborade hål på dessa plakar
utbreddes linet när det torkades vid en
sakta eld eldningsen sköttes alltid av
en gammal kvinna, när linet var
torkat bröts det i det yttre större rummet
på linbrätkor detta arbete utfördes av
kashanden och Drängarna, när linet var
brötit sköttes det, och gick så till att
man huggade upps en del kvinnor en
dag, kvinnorna hade skättepåt och
skätträd med sig, skättepåten var en
omkring en meter hög bräda med en
påt i den ena ändan och med en
inskränning i den andra ändan
i denn inskränning håll man linet
när man hugg på det med skätträdet

skätteleträet var omkring en halv meter
långt och en femton centimeter bred
var av trä, efter skättringen gjöds
alla som deltagit i arbetet på
~~skättegilla~~ de undfämnades då med
mat och kaffe, när linet var skätt
häckades det först en grövre sedan en
finare, linhäcklas var en brädlapp
en halv meter lång och en decimeter
bred på mitten av denna brädlapp
i en decimeters fyrkant varo fina
järnspetsar inslagna över dessa spetsar
drags linet på att taga bort tvärsittande
skäl sedan var linet färdigt att
spinnas, det som fällt av linet
kallades för skättelefall detta kardades
på grova kardar (ströbbades)
Detta användes till grövre linne
såsom handdukar och skjortor
det finare linet spannas och vävdes

i långa räkror sedan klettes
linräkorna vilket tillgick så
att man lade ut räkorna på
marken under bar himmel där de
ficks ligga tills de bleuo kletta
in kanterna på räkorna fästade
man små hankar genom dessa
hankar stak man psinnar ner
i gården för att räkran ej skulle
blåsa bort.